

УДК 656.2.078.8

Світлана Крищенко

(ст. викладач каф. «Економіка та підприємництво», Державний економіко-технологічний університет транспорту)

Катерина Трубій

(інспектор з кадрів, Виробничий підрозділ Вагонна дільниця станції Київ-Пасажирський публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАЛІЗНИЦІ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

У статті розглянуто сучасний стан конкурентоспроможності залізниці та шляхи підвищення якості вантажних перевезень. Визначено, що в наш час в ринкових умовах залізничний транспорт має швидко реагувати на зміну попиту на перевезення та підвищувати конкурентоспроможність шляхом покращення якості вантажних перевезень.

Якість перевезень займає ключову позицію економічної стратегії розвинених країн. Рівень розвитку транспорту в сфері вантажних перевезень є однією з найголовніших характеристик розвитку країни.

Постійна робота над досягненням надання високої якості послуг вантажних перевезень є головним в забезпеченні конкурентоспроможності залізниці.

Подальше вдосконалення залізничних вантажних перевезень і підвищення на них попиту не можливо досягти без потрібного рівня технічного переоснащення підгалузі. На сучасному етапі економічної нестабільності важливого значення набуває якісне задоволення попиту на перевезення вантажів.

У даній роботі наведені впровадження нововведень, вимоги та компоненти щодо підвищення якості вантажних перевезень на залізничному транспорті, що в результаті дозволить підвищити його транспорту на ринку міжнародних транспортних послуг і покращити конкурентні позиції в умовах загострення конкуренції.

Ключові слова: конкуренція, якість перевезень, транспортний ринок, тариф, залізниця, економічне зростання, функціонування, конкурентоспроможність, потенціал, задоволення потреб, результати діяльності.

© Крищенко С.О., Трубій К.О., 2016

Светлана Крищенко

(ст. преподаватель кафедры «Экономика и предпринимательство», Государственный экономико-технологический университет транспорта)

Екатерина Трубий

(инспектор по кадрам, Производственное подразделение Вагонный участок станции Киев-Пассажирский публичного акционерного общества «Украинская железная дорога»)

ОБЕСПЕЧЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ ПУТЕМ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ГРУЗОВЫХ ПЕРЕВОЗОК

В статье рассмотрено современное состояние конкурентоспособности железной дороги и пути повышения качества грузовых перевозок. Определено, что в настоящее время в рыночных условиях железнодорожный транспорт должен быстро реагировать на изменение спроса на перевозки и повышать конкурентоспособность путем улучшения качества грузовых перевозок.

Качество перевозок занимает ключевую позицию в экономической стратегии развитых стран. Уровень развития транспортной сферы грузовых перевозок является одной из главных характеристик развития страны.

Постоянная работа над достижением предоставления высокого качества услуг грузовых перевозок является главным в обеспечении конкурентоспособности железной дороги.

Для дальнейшего совершенствования железнодорожных грузовых перевозок и рост их спроса невозможно достичь без нужного уровня технического перевооружения подотрасли. На современном этапе экономической нестабильности важное значение приобретает качественное удовлетворение спроса на перевозки грузов.

В данной работе приведены внесения нововведений, требования и компоненты по повышению качества грузовых перевозок железной дороги, что в итоге позволит повысить конкурентоспособность железнодорожного транспорта на рынке международных транспортных услуг и улучшить конкурентные позиции в условиях обострения конкуренции.

Ключевые слова: конкуренция, качество перевозок, транспортный рынок, тариф, железная дорога, экономический рост, функционирование, конкурентоспособность, потенциал, удовлетворения потребностей, результаты деятельности.

Svitlana Kryshchenko

*(senior lecturer of the Department «Economics and entrepreneurship»,
State Economy and Technology University of Transport)*

Kateryna Trubii

*(Inspector of personnel, Production unit Wagon section of station Kyiv-
Passenger public joint stock company «Ukrainian railway»)*

ENSURING THE COMPETITIVENESS OF RAILWAYS BY IMPROVING THE QUALITY OF FREIGHT TRANSPORT

The article considers the current state of the competitiveness of the Railways and ways to improve the quality of freight transport. It was determined that in present market conditions, rail transport needs to respond quickly to changing demand for transport and increase the competitiveness by improving the quality of freight transport.

Quality traffic is a key position in the economic strategy of the developed countries. The level of development of the transport sphere freight traffic is one of the main characteristics of the development of the country.

Constant work towards providing high quality services freight transportation is central to the competitiveness of the railway.

To further improve rail freight growth in demand is not possible to achieve without the right level of technical re-equipment sub-sectors. At the present stage of economic instability, it is important to qualitative satisfaction of demand for transportation of goods.

In this work the introduction of innovations, requirements, and components to improve the quality of railway freight traffic, which will ultimately enhance the competitiveness of railway transport in the market of international transport services and to improve its competitive position in the increasingly competitive environment.

Keywords: competition, quality of transport, transport market, rate, railway, economic growth, functioning, competitiveness potential, meet the needs, results of operations.

Постановка проблеми. У зв'язку з підвищенням конкурентоспроможності транспортних послуг на залізниці, а також політичної нестабільності у країні, виникла потреба в структурних перетвореннях на залізничному транспорті. На сьогодні все більшого значення набуває питання підвищення якості транспортного обслуговування вантажів, оскільки це тісно пов'язане з проблемою сервісу і якості послуг, що надаються. Головне місце в залізничній галузі при визначенні конкурентних переваг займає формування тарифів на перевезення, які роблять неможливим визначення економічно-обґрунтованої плати за перевезення кожному інтегрованому перевізнику. Успішний розвиток України в теперішніх умовах неможливий без конкурентоспроможності транспортної галузі.

Залізничний транспорт, а саме, вантажне господарство, вважається найприбутковішим на транспортному ринку України через низку переваг, але на сьогоднішній

день спостерігається зменшення вантажоперевезень, що, як наслідок, веде до жорсткої конкуренції та боротьби між перевізними компаніями [1, с. 21].

Комплексне вдосконалення галузевої системи управління якістю транспортних послуг перебуває на початковому етапі. Залізничний транспорт є важливою складовою виробничої інфраструктури економіки України та займає провідне місце в забезпеченні потреб населення в перевезеннях. Саме тому питання конкурентоспроможності залізниці та системи обслуговування вантажовласників є актуальними.

Останні дослідження та публікації. Конкурентоспроможність в залізничній галузі вивчали такі вчені-економісти, як Ю. С. Бараш [3], Д. Г. Ейтутіс [1], В. І. Лукашев [4], О. Ю. Марченко [5], Є. М. Сич [6].

На сьогодні у всьому світі проблемам оцінки конкурентних переваг на залізничному транспорті та аналізу фінансових результатів приділяється велика увага. Загалом відомі роботи таких спеціалістів, як Е. В. Гончарова, І. О. Бланка, В. Л. Дикань [8], О. Г. Кирдиної [9], Г. В. Савицької, А. Д. Шеремета та ін. За останні роки дослідженням проблеми на залізниці в перевезеннях займалися Л. С. Головкова [10], І. П. Корженевич, В. В. Чорний, Е. И. Решетняк, М. В. Вачевский, Ю. С. Бараш [11]. Проте існує потреба дослідження конкретної проблеми – управління якістю транспортної діяльності. Складність та важливість підвищення конкурентоспроможності та вдосконалення системи обслуговування вантажовласників для перевізних підприємств обумовлює необхідність проведення подальших досліджень даної проблеми.

Формулювання цілей (мети). Головною ціллю даної роботи є розкриття сутності якості вантажних перевезень, показників якості обслуговування вантажовласників та підвищення шляхів конкурентоспроможності обслуговування клієнтів-перевізників залізниці на ринку транспортних послуг.

Метою даної статті є: аналіз оцінки сучасного стану системи управління якістю транспортного виробництва; дослідження сутності конкурентоспроможності залізниці; роль перевезень в економіці країни та виявлення проблем перевізної діяльності; аналіз існуючих методів оцінки якості послуг залізниці; визначення основних показників якості транспортного обслуговування вантажовласників; аналіз ефективності державного регулювання залізничної транспортної системи, визначення основних цілей, проблем та напрямів удосконалення послуг вантажних перевезень для споживачів.

Теоретичною та методологічною основою дослідження даної статті є принципи, методи та засоби наукового пізнання, наукові праці, розробки вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі державного управління залізничним транспортом. Також матеріал, викладений в даній статті, дає змогу ознайомитися з підходами категорії «якість» та «управління якістю» на залізниці, оцінити шляхи та фактори підвищення якості вантажних перевезень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Залізничний транспорт є однією з важливих галузей, що забезпечує життєдіяльність економіки країни. Залізничний транспорт серед усіх видів транспорту в Україні займає перше місце за вантажообігом. Він виконує головні функції щодо перевезення вантажів як у внутрішньодержавному, так і в міждержавному сполученні на далекі відстані.

У зв'язку з дослідження проблем управління якістю на залізниці виникла необхідність у вивченні поняття «якість». Під якістю розуміють сукупність властивостей і характеристик послуги, які додають їй здатність задовольняти обумовлені або пропонувані потреби.

Якістю вантажних перевезень є сукупність властивостей, рівень яких формується взаєминами всіх зацікавлених сторін і дозволяє задовольнити різні рівні потреб. На сьогодні, у зв'язку з недостатнім рівнем конкурентоспроможності залізниця потребує перетворень. Враховуючи досвід інших країн, для України перевезення потрібно організувати так, щоб як найбільш повно й якісно забезпечувались потреби користувачів транспортних послуг. Складна інфраструктура виробничо-технологічного комплексу залізничного транспорту представляє собою складну систему, в основі якої лежить мережа залізниць, які забезпечують потреби в перевезеннях населення.

Показник якості транспортної послуги – кількісна характеристика однієї або декількох споживчих властивостей послуги, що складають її якість. Якість перевезень оцінюється за сукупністю характеристик, що визначають їх придатність задовольняти потреби вантажовідправників чи вантажоодержувачів у відповідних перевезеннях. За останні роки на залізничному транспорті майже в 10 разів скоротилися темпи оновлення основних виробничих засобів. Все це стало результатом значного погіршення стану конкурентоспроможності виробничо-технічної бази залізничного транспорту, і, що як наслідок, створює суттєву загрозу надійному та безпечному функціонуванню залізниць. Від якості вантажних перевезень безпосередньо залежить конкурентоспроможність залізниці.

Основними факторами конкурентоспроможності вантажних перевезень є:

- надійність – відсутність непередбачених змін в процесі надання послуг перевезення для вантажовласників;
- гнучкість – можливість в короткий термін задовольнити потреби споживачів-перевізників, пропонуючи різноманітні системи доставки вантажів;
- продуктивність – можливість перевезення вантажів максимального обсягу однією одиницею рухомого складу, а також максимально допустимого розташування вантажу в рухомій одиниці;
- швидкість – можливість долати великі відстані за найменші проміжки часу;
- вартість – можливість надавати високоякісні послуги за доступною ціною;
- технічна відповідність – відповідність технічних характеристик стану рухомого складу, які визначені в угоді про перевезення;
- ритмічність і регулярність – здатність забезпечувати постійні перевезення вантажів протягом усього року, не залежачи від природних умов;
- інформативність – надання споживачу-перевізнику повної та достовірної інформації щодо стану, місця перебування та проблем, які виникають на шляху прямування до місця призначення.

Хоча, крім якості, до конкурентоспроможності й належить ціна, термін доставки вантажу, сервісне обслуговування, продуктивність, якість займає 70 % «вагомості» всіх показників конкурентоспроможності залізниці. Виходячи з цього, в теперішніх умовах, для того, щоб досягти успіху, залізниця повинна розробити гнучку систему управління якістю транспортного обслуговування, правильно оцінювати ці заходи та їх вплив на кінцевий результат діяльності залежно від конкурентної ситуації на транспортному ринку [7]. Щоб забезпечити високу якість перевезень, необхідно повністю враховувати інтереси користувачів послугами, бути готовими запропонувати такі, що користуються попитом, нові види сервісу. Саме якість обслуговування сприятиме підвищенню конкурентоспроможності транспортних послуг.

Конкурентоспроможність залізниці визначається як її здатність задовольняти платоспроможний попит клієнтів у перевезенні певного обсягу вантажу і якості.

У зв'язку з посиленням конкуренції, ринкова позиція залізничного транспорту зазнає істотних змін на ринку транспортних послуг, і при цьому конкурентна боротьба має такі джерела:

- міжгалузєва конкуренція існує між залізничним та іншими видами транспорту за збільшення обсягу вантажних перевезень;
- внутрішньогалузєва конкуренція є між різними учасниками перевізного процесу (компаніями-операторами, перевізниками);
- міжнародна конкуренція відбувається на міжнародному ринку транспортних послуг.

Рівень якості транспортного обслуговування значною мірою зростає в умовах конкуренції на транспортному ринку. Відповідно до стандарту ISO 8402-86 якість послуг визначається як сукупність властивостей і характеристик послуг, її здатність задовольняти обумовлені або передбачувані потреби. Потреба в транспортних послугах має бути задоволена швидко, а іноді й негайно, тому як не задоволена у необхідний час потреба стає непотрібною для споживача, і це в свою чергу завдає збиток залізниці. Основними показниками якості транспортного обслуговування вантажовласників є:

- швидкість і час терміну доставки вантажу до місця призначення;
- цілісність і схоронність вантажів, які перевозяться;
- регулярність і ритмічність перевезень;
- безпека руху транспорту;
- екологічність і надійність перевезень.

Якість послуг, які пов'язані з перевезенням вантажів, містять такі вимоги:

- вибір відповідної упаковки згідно з фізичними властивостями вантажу;
- маркування, нанесення штрих-кодів на товар;
- формування вантажних одиниць, пакетування і контейнеризація;
- відповідність технологій виконання навантажувально-розвантажувальних робіт;
- використання сучасних інформаційних технологій для успішної діяльності по перевезенню вантажів.

Виходячи з цього, для прискорення доставки і забезпечення цілісності вантажів необхідно відмовитися від ущільненого навантаження і максимальної наповненості ваги поїзда, забезпечуючи ефективність роботи транспорту за рахунок високого тарифу за підвищену якість обслуговування [7].

При оцінці якості транспортних послуг вагомими компонентами є:

- надійність (виконання роботи в поставлений термін);
- доступність (легкість установлення контактів з клієнтами);
- безпека руху (техніко-технологічна, економічна та екологічна складові безпеки залізниці);
- ввічливість (доброзичливість, коректність персоналу);
- взаєморозуміння (щирі відносини до споживача послуг, розуміння потреб споживача).

Коли споживач-вантажовласник оцінює якість послуг, то порівнює фактичні параметри з очікуваними, і якщо вони схожі або є близькими, то якість вважають прийнятною. Отже, головними завданнями транспортного обслуговування є найбільш повне задоволення потреб організацій і населення в перевезеннях і залізниця має орієнтуватися на досягнення максимальних результатів своєї діяльності. Завдяки конкуренції на сьогодні підприємства залізничного транспорту почали більше приділяти увагу сучасним вимогам споживачів.

Задля збільшення кількості клієнтів на продукцію перевізників, залізниці потрібно постійно розширювати та удосконалювати асортимент продукції, а отже надавати товари для всіх соціальних груп споживачів. Підприємства мають не лише збільшувати кількість своїх клієнтів, але й постійно вживати заходи щоб утримати їх.

До параметрів якості транспортного обслуговування вантажів відносять:

- час від одержання замовлення на перевезення вантажу та доставку;
- наявність додаткових ресурсів;
- стабільні перевезення вантажів;
- комфортність замовлення та підтвердження заявки на перевезення вантажу;
- можливість надання на перевезення з відстрочкою на оплату на певний термін;
- якість пакування вантажів;
- можливість надання послуг пакетних та контейнерних перевезень будь-якого виду вантажу.

Задля підвищення попиту на перевезення зі сторони вантажовласників, залізниці необхідно дотримуватися та удосконалювати основні принципи конкурентоспроможності вантажних перевезень:

- адаптивність – постійне врахування інтересів та вимог вантажовласників щодо комфортності, швидкості, безпеки, вартості перевезень;
- швидкість – розробка перспективного напрямку перевезень, що призведе до найшвидшої доставки вантажу до місця призначення в залежності від розробленого маршруту;
- інноваційність – застосування інновацій щодо збільшення якості вантажних перевезень.

Конкурентоспроможність будь-якого підприємства залежить від загальної ефективності його діяльності та визначається досконалістю технологій, якими воно користується. Одним із головних завдань має побудова позитивного іміджу залізниці за рахунок підвищення якості перевезень. Висока якість та доступність перевезень гарантують успіх підприємству у конкурентній боротьбі на ринку транспортних послуг. Сукупністю аспектів надання якості вантажних послуг є:

- якість планування і розробки послуг (відповідність послуг потребам ринку, технічного рівня залізниці, очікуваного попиту на послуги);
- якість виробництва та надання послуг (втілення запланованої якості в кінцевий результат послуг);
- якість усунення недоліків (виявлення шляхів покращення якості обслуговування, врахування думки вантажовідправників щодо якості послуг та внесення відповідних змін у процес надання послуг).

Щоб забезпечити високу якість перевезень, необхідно повністю враховувати інтереси користувачів послугами, бути готовими запропонувати такі, що користуються попитом, нові види сервісу.

Основними заходами підвищення якості вантажних перевезень є:

- модернізація та оновлення основних засобів залізниць;
- організація швидкісного руху як пасажирських так і вантажних поїздів;
- забезпечення безпеки руху потягів, схоронності вантажів.

Для досягнення якості транспортних послуг залізниці потрібні значні обсяги інвестицій, які держава сьогодні забезпечити не в змозі. Втім вирішення завдань по зниженню експлуатаційних витрат на залізничному транспорті, може забезпечити і надходження додаткових фінансових ресурсів, і здобуття певних конкурентних переваг на міжнародному ринку перевезень [2, с. 45].

Критерії якості – показники, які формують уявлення споживачів-вантажовідправників про якість наданих послуг і визначають ступінь їх задоволення. Висока якість послуг по вантажних перевезеннях вимагає постійної безупинної роботи, залучення кожного співробітника і встановлення певної відповідальності за якісний результат діяльності. Найважливішим завданням залізничного комплексу України при роботі в умовах нестабільної ринкової економіки є забезпечення стабільності фінансового стану. Стійке фінансове становище залізниці характеризується приростом його капіталу за рахунок власних і позикових коштів, що забезпечується високими виробничими та економічними результатами й ефективністю використання ресурсів.

Висновки та пропозиції. Вдосконалення системи управління якістю є одним з найважливіших напрямів розвитку вантажних перевезень. На сьогодні існує низка актуальних проблем щодо якості перевезення вантажів для залізниці, вирішення яких є необхідним для підвищення доходності та забезпечення ефективного розвитку транспортної галузі. В умовах ринкових відносин, де присутня постійна конкуренція на транспортному ринку, залізниця має швидко реагувати на зміну попиту на перевезення, бути здатною покращувати якість вантажних перевезень, так як головним завданням якісного транспортного обслуговування є найбільш повне задоволення потреб населення в вантажних перевезеннях. Тому залізниця має орієнтуватися на досягненні максимальних результатів для своєї діяльності.

На сьогоднішній день залізничний транспорт повною мірою задовольняє потреби як економіки, так і населення у перевезеннях, але рівень безпеки, показники якості та ефективності перевезень вантажів не повністю відповідають сучасним вимогам. Для забезпечення конкурентоспроможності залізниці потрібно впроваджувати систему заходів, які будуть спрямовані на підвищенні якості не тільки в процесі транспортування, але й від моменту виявлення вантажовідправником бажання перевезти вантаж до моменту прибуття до кінцевого пункту.

Задля збільшення якості обслуговування споживачів-вантажовласників для залізниці, йому необхідно забезпечити публічність та повну інформативність про діяльність, ціну та якість послуг. Отже, підвищення якості, а отже, конкурентоспроможності залізничних перевезень для залізниці можна забезпечити за рахунок:

- застосування гнучких тарифів на перевезення вантажів;
- підвищення швидкості доставки вантажів;
- забезпечення контрольованої безпеки та схоронності перевезення вантажів;
- підвищення якості транспортного обслуговування, публічності та інформативності.

Задля покращення конкурентоспроможності для залізниці, необхідно провести діагностику оцінки діяльності організації та визначитись з факторами підвищення якості обслуговування та перевезення для того, щоб даний процес був орієнтований на задоволення потреб клієнта.

Отже, високої якості вантажних перевезень в обслуговуванні клієнтів-вантажоперевізників та конкурентоспроможності для залізниці на ринку транспортних послуг в сучасних умовах можливо досягнути лише за дотримання принципів, аспектів якості перевезення вантажів, багатогранних транспортних послуг, які враховують такі фактори, як – доступність, надійність, продуктивність, швидкість, та інформативність, так як це є основною умовою підвищення конкурентоспроможності залізниці вантажних перевезень.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Волохова І. В.*, Розвиток державно-приватного партнерства для фінансового оздоровлення залізничної галузі // Матеріали ювілейної міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті» – Київ, 30 червня – 01 липня 2015. – С. 24.
2. *Дейнека О. Г.*, Залізничний транспорт в умовах конкуренції // Матеріали ювілейної міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті» – Київ, 30 червня – 01 липня 2015. – С. 43.
3. *Бараш Ю. С.* Управління залізничним транспортом України: Монографія [Текст] / Ю. С. Бараш – Дніпропетровськ: ДПТ. 2006. – 252 с.
4. *Ейтутіс Д. Г.* Конкурентоспроможність регіональних залізниць [Текст] / Д. Г. Ейтутіс // Залізничний транспорт України. – 2007. – № 3 – С. 90 – 92.
5. *Марченко О. Ю.* Шляхи підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту [Текст] / О. Ю. Марченко – К. 2009. – 157 с.
6. *Сич Є. М.* Фактори підвищення конкурентоспроможності транспортних послуг залізниць [Текст] / Є. М. Сич // Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна, – Серія Економічна – 2001, № 512 – С. 152 – 154.
7. *Куделя В. І.* Роль амортизації на підприємствах залізничного транспорту // Матеріали ювілейної міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми економіки та управління на залізничному транспорті» – Київ, 30 червня – 01 липня 2015. – С. 86.
8. *Дикань В. Л.* Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту: Монографія / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко – Х. УкрДАЗТ, 2008. – С. 194.
9. *Кірдіна О. Г.* Методологічні аспекти інвестиційно-інноваційного розвитку залізничного комплексу України Монографія / О. Г. Кірдіна. – Х. УкрДАЗТ, 2011. – 312 с.
10. *Сукупний економічний потенціал корпорації: формування та розвиток: Монографія / Л. С. Головкова – Запоріжжя, вид-во КПУ, 2009. – 340 с.*
11. *Управління залізничним транспортом країни: 2-вид., перероб. і доп. / Ю. С. Бараш – Дніпропетровськ, 2006. – 259 с.*

REFERENCES

1. *Volokhova I. V.* Rozvytok derzhavno-pryvatnogo partnerstva dlia finansovogo ozdorovlennia zaliznychnoi galyzi perevezenniakh // Materialy Yuvileinoi mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Problemy ekonomiky ta upravlinnia na zaliznychnomu transporti» – Kyiv, 30 chervnia – 01 lypnia 2015. – P. 24.
2. *Deineha O. H.* Zaliznychnyi transport v umovakh konkurentstsi // Materialy Yuvileinoi mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Problemy ekonomiky ta upravlinnia na zaliznychnomu transporti» – Kyiv, 30 chervnia – 01 lypnia 2015. – P.43.
3. *Barash Yu. S.* Upravlinnia Zaliznychnym transportom Ukrainy: Monografiia [Tekst] / Yu. S. Barash – Dnipropetrovsk: 2006. – 252 p.
4. *Eitutis D. G.* Konkurentospromozhnist regionalnykh Zaliznyts [Tekst] / D. G. Eitutis // Zaliznychnyi transport Ukrainy – 2007. – № 3 – P. 90 – 92.
5. *Marchenko O. Yu.* Shliakhy Pidvyshchennia konkurentospromozhnosti zaliznychnogo transportu [Tekst] / O. Yu. Marchenko – K. 2009. – 157 p.
6. *Sych Ye. M.* Faktory pidvyshchennia konkurentospromozhnosti transportnykh poslug zaliznyts [Tekst] / Ye. M. Sych // Visnyk Kharkinskogo nats. un-ty im. V. N. Karzina – Serii:Ekonomichna, – 2001, № 512 – P. 152 – 154.
7. *Kydelia V. I.* Rol amortyzatsii na pidpriemstvakh zaliznychnogo transportu // Materialy Yuvileinoi mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Problemy ekonomiky ta upravlinnia na zaliznychnomu transporti» – Kyiv, 30 chervnia – 01 lypnia 2015. – P. 18.
8. *Dykan V. L.* Zabezpechenia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv zhaliznychnogo transporta: Monografiia / V. L. Dykan, V. O. Zubenko. – Kh.: UKRDAZT, 2008. – 194 p.
9. *Kirdina O. G.* Metodologichni aspekty investytsiino-innovatsiinogo rozvytky zhaliznychnogo kompleksy Ukrainy: Monografiia / O. G. Kirdina – Kh: UKRDAZT 2011. – 312 p.
10. *Sukupnyi ekonomichnyi potentsial korporatsii: formyvannia ta rozvytok: Monografiia / L. S. Golovkova – Zaporizhia: Vydavnytstvo KPU, 2009. – 340 p.*
11. *Upravlinnia zhaliznychnym transportom krainy: 2-vyd.pererob. i dop / Yu. S. Barash – Dnipropetrovsk, 2006. – 259 p.*